

3. Raadsinformatiebrief over een schonere en afvalvrije stad (november 2023)

Aanwezigheid ter ondersteuning

5.1, 2, 5.1, 2, e 5.1, 2, e

Reden van bespreking

De brief over de inzet van de gemeente met betrekking tot afval en reiniging wordt op verzoek van het CDA en D66 besproken. De reden van bespreking die is opgegeven: Het CDA wil graag in gesprek met de commissie over een schonere en afvalvrije stad en ideeën uitwisselen over hoe we Amsterdam schoon en afvalvrij kunnen houden waarbij de overheid haar kerntaken goed uitvoert en burgers en bedrijven een goede bijdrage leveren aan een schone stad. D66 wil graag met de commissie DC het gesprek blijven voeren over de inzet voor een steeds schoner wordend Amsterdam en de in het afgelopen half jaar geboekte voortgang en resultaten daarin.

Kernboodschap

Vanuit de gemeente ondernemen we vele activiteiten om de stad schoner en afvalvrij te maken en houden. Deze brief geeft daar een inzicht in deze activiteiten en resultaten. Daarnaast is het ook aan de Amsterdammers en bedrijven zelf om hun stad schoon te houden. Het gaat op zich beter dan één a twee jaar geleden en we voldoen in de meeste stadsdelen aan de doelstelling om de stad op het afgesproken niveau (sober) te reinigen, maar vooral de problemen met statiegeld gooien roet in het eten. Hier zetten we dan ook speciaal op in door extra schoon te maken, al zit de echte oplossing bij het bedrijfsleven dat moet zorgen voor meer inpanidige inleverpunten voor statiegeld. We zetten ook veel extra in via het geld van de coalitiemiddelen, toeristenbelasting en straks SUP middelen.

Samenvatting

In de brief worden de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen op het gebied van afval en reiniging gedeeld. Deze brief wordt twee keer per jaar verstuurd, dit was de derde brief die in deze reeks is opgesteld. De brief is een samenwerking tussen de directies Afval en Grondstoffen (die gaat over het inzamelen en verwerken van huishoudelijk- en bedrijfsafval via o.a. ondergrondse containers, zakkeninzameling, recyclepunten etc), Stadswerken (die gaat over de reiniging door o.a. het legen van afvalbakken en vergen van de straat) en THOR (die toeziet en handhaaft op misstanden met betrekking tot afval en reiniging).

Naar aanleiding van de brief is er een artikel in het Parool verschenen. Samenvatting: het gaat goed met de afvalinzameling en minder goed met de reiniging. Vooral de meldingen met betrekking tot reiniging zijn gestegen. Als reden wordt het stijgend aantal bezoekers in de zomer en het mooie weer gegeven. Ook wordt genoemd dat vuilnisbakken worden opengetrokken door mensen die uit zijn op statiegeld. Dit leidt niet alleen tot meer zwerfafval, maar ook tot kapotte prullenbakken. De gemeente geeft daarnaast aan dat in april en mei te weinig uitzendkrachten zijn ingezet. Dit is in juni hersteld. Dat is toen ook al aan de raad gecommuniceerd.

<https://www.parool.nl/amsterdam/aantal-klachten-over-reiniging-in-amsterdam-gestegen-afvalinzameling-gaat-wel-beter~bf564c23/>

De brief is ingedeeld in de zes pijlers waar afvalinzameling en reiniging van de stad uit bestaat:

1. Het voorkomen van afval

2. De aanbiedplekken op orde
3. Informeren en motiveren
4. Reinigen waar nodig
5. Samen met de stad
6. Hoogwaardige verwerking

Een paar thema's uit de brief:

- Afvalpreventie en gedrag
De focus van wethouder Pels ligt steeds meer op het uitbreiden van de eerste peiler: het voorkomen van afval. Want als afval niet ontstaat, hoeven we het ook niet in te zamelen of op te ruimen. Daarnaast benadrukt ze vaak de belangrijke rol van het gedrag van inwoners en ondernemers en het feit dat de stad nooit helemaal schoon wordt, maar dat het inderdaad wel beter moet.
- Afvalplannen
Een belangrijk onderdeel van de aanpak van de betrokken directies zijn de afvalplannen per stadsdeel die door de DB's zijn vastgesteld (in Weesp nog niet, die gaan pas vanaf 2025 onder de afvalinzameling van de gemeente vallen).
- Burgerberaad
In het eerste kwartaal van dit jaar start het burgerberaad waarvan de startnotitie 29 november j.l. in de raad is vastgesteld. De vraag die aan de deelnemers zal worden gesteld is: Hoe maken en houden we Amsterdam beter schoon?
- Meldingen
De meldingen van de directie A&G zijn sinds 2022 beter geworden en die stijgende lijn blijft doorzetten. Met de meldingen voor de directie Stadswerken is het in 2023 minder goed gegaan, onder andere door statiegeldproblematiek waardoor veel prullenbakken worden open gebroken. In de brief roepen we verpakkingsindustrie op om meer te doen voor het inzamelen van statiegeld flesjes en blikjes.
- SUP middelen
Via het Rijk komen er middelen van de verpakkingsindustrie, de zogenaamde SUP(single use plastics)-gelden. Dit is een bedrag dat producenten betalen voor het inzamelen en verwerken van plastic (verpakkings)producten uit het zwerfafval. Zo betalen producten voor het afval wat ze produceren en biedt dat tevens een stimulans om minder afval te produceren. Het is inmiddels bekend dat dit naar verwachting 12 miljoen zal zijn in 2024. Dit jaar zal de gemeente deze middelen ontvangen. Deze winter ontvangt de raad een bestedingsvoorstel van de SUP-middelen als voorschot op de voorjaarsnota 2024. Dit wordt na akkoord college: extra reinigers, afvalmedewerkers en toezichthouders en handhandhavers (indien er voldoende handhavingscapaciteit is). Proef In 9-straatjes en Passeerdersgrachtbuurt

Op dit moment wordt de businesscase voor het huis aan huis inzamelen van (stedelijk) afval gemaakt. Hierbij kunnen mensen via een app aangeven dat er afval kan worden ingezameld. Dit afval wordt dan aan de voordeur opgehaald middels een bakfiets en vervolgens overgeslagen op de zogenaamde afvalboot. Op dit moment lopen hier proeven mee in het centrum. In de Passeerdersgrachtbuurt is er al een proef afgerond en daar is 68% van de respondenten van de evaluatie tevreden met deze werkwijze.
- Raadsbrief misbruik door bedrijven
Er is eind 2023 een nieuwe brief beloofd over maatregelen tegen misbruik inzamelvoorzieningen door ondernemers. Deze brief loopt wat vertraging op maar komt

in het eerste kwartaal naar de raad. Deze brief en het onderzoek zijn al een tijd beloofd aan de raad maar het onderzoek en welke maatregelen er daadwerkelijk kunnen worden opgelegd kost meer tijd dan aanvankelijk gedacht.

- **Lachgasproblematiek**
Door ontploffingsgevaar van de lachgascilinders lopen medewerkers bij het AEB risico en is er verhoogde kans op uitval van ovens waardoor wij als gemeenten ons restafval niet meer kunnen aanleveren. Om het risico van explosiegevaar in de ovens van AEB te minimaliseren wil AEB zo veel mogelijk afval inspecteren op aanwezigheid van lachgascilinders. Lachgascilinders in het huishoudelijk restafval worden uitgesorteerd via de nascheidingslijn (SI) van AEB. Helaas is er geen capaciteit in de SI meer beschikbaar waarvoor het AEB onder andere voor het afval van de prullenbakken en bedrijfsafval van de gemeente Amsterdam een externe locatie huurt waar dit afval alsnog wordt uitgesorteerd van lachgascilinders. AEB heeft de gemeente laten weten de daadwerkelijke kosten voor het uitsorteren van lachgascilinders op deze externe locatie bij de aanleverende partijen in rekening te gaan brengen. De gemeente treedt hierin samen met AEB en regiogemeenten op. De gemeenten hebben begrip voor de situatie bij AEB en begrijpen ook dat met deze extra werkzaamheden kosten zijn gemoeid en zijn bereid om hier gezamenlijk naar te kijken. De gemeente is met AEB in gesprek om de daadwerkelijke kosten voor de gemeente zo laag mogelijk te houden.
- **Grof afval**
Hier komt een brief over het vervolg. Dit duurt helaas langer dan aan de commissie beloofd. We hopen deze brief (dat is dus dezelfde brief als die over bedrijfsafval) uiterlijk begin maart te versturen.

Sentiment in de commissie

Alle partijen zullen zeggen dat de afvalinzameling beter gaat maar dat het altijd beter kan (en moet). Voor het CDA, maar vooral de VVD, betekent dit vaak dat er geld bij moet. Dit zullen ze waarschijnlijk ook nu weer opperen. Zij hebben het vaak over een bedrag van 25 miljoen voor extra reinigers en afvalinzamelaars om het een schoonniveau hoger te krijgen. 25 miljoen komt er niet bij maar er worden komend jaar uit verschillende budgetten (coalitiemiddelen, toeristenbelasting en straks de SUP gelden) wel miljoenen vrijgemaakt voor onder andere: meer reinigers, buurtconciërges, ruimere openingstijden recyclepunten, extra grof routes en bewonersinitiatieven, het uitvoeren van de uitkomsten van het burgerberaad, het uitvoeren van de afvalplannen en het inzetten van toezichthouders op afval. Er is bij de besteding van deze middelen tussen de directies goed gekeken naar de optimale besteding hiervan voor een schonere stad.

Er zullen ook vragen komen over de statiegeldproblematiek. Hier zijn we bezig met een aantal maatregelen (zie hieronder). Wel moeten we zorgen dat we als gemeente niet probleemeigenaar worden van iets dat de verpakkingsindustrie veroorzaakt. Er moeten veel meer inleverpunten komen voor statiegeld, geregeld door de verpakkingsindustrie. We moeten uitkijken dat we niet kijken naar oplossingen die beslag leggen op onze schaarse openbare ruimte.

Er is een landelijke (ambtelijke) werkgroep Zwerfafval onder leiding van de VNG, met vertegenwoordiging van meerdere grote gemeenten waaronder Rotterdam en Den Haag en ook branchevertegenwoordiging van de NVRD. Laatste overleg werkgroep was op 6 dec jl. De werkgroep heeft een visie (eind 2023) opgesteld. De visie is ook ambtelijk onder de aandacht van het Rijk gebracht.

Afvalfonds/Verpact heeft een nieuw plan van aanpak opgesteld (dec 2023) voor de verhoging van de inzameling van statiegeldflessen. VNG en NVRD treden in contact met het Afvalfonds/Afvalpact om het actieplan, waar het gemeenten raakt. Er leven vragen over: de inpasbaarheid in de or van voorgestelde infra en logistiek; de aandacht voor ongewenste

neveneffecten (statiegeldjagers etc.); effectiviteit van doneerringen; centrale innamepunten in grootste steden etc. Ook wordt het plan naast de visie gelegd.

Q&A – mogelijke vragen vanuit de raad

- Wat is de status van de lopende maatregelen en proeven tegen de statiegeldproblematiek?
 1. **Maatregel:** We onderzoeken met verzamelaars en maatschappelijke organisaties hoe we verzamelaars kunnen verleiden om de openbare ruimte schoon achter te laten. (Hangt samen met motie prullenbakkenadoptanten.)
 - **Status:** onderzoek loopt: update volgt in voorjaarsbrief *Een schonere en duurzame stad*.
 2. **Maatregel:** We zetten sinds augustus 2023 in alle stadsdelen een extra duo van reinigers met voertuig in.
 - **Status:** inzet loopt en we continueren inzet zolang het nodig is.
 3. **Maatregel:** We roepen lokale ondernemers nogmaals op om 25 meter rondom hun bedrijf, de straat schoon te houden en zwerfafval te verwijderen. En we roepen Nederland Schoon en Statiegeld Nederland op deze oproep te ondersteunen met een communicatiecampagne. Ook onderzoeken we of we extra capaciteit kunnen vrijmaken om de 25-meter-verplichting te handhaven.
 - **Status:** we zijn in gesprek met NL Schoon (bedrijfsleven) en wachten op reactie van NL Schoon met acties die ze kunnen uitvoeren.
 4. **Proef:** De proef met doneerrekken in het centrum is, na het vervangen van de sloten van de prullenbakken, gecontinueerd. Daarnaast is de proef verbreed naar plekken in West, Nieuw-West en Zuid waarbij ook aangepaste communicatie wordt getest.
 - **Status:** proef loopt. Eerste bevindingen: het is niet de oplossing; bakken worden nog steeds op grote schaal opengemaakt. Resultaten worden met de raad gedeeld in voorjaarsbrief *Een schonere en duurzame stad*.
 5. **Proef:** Nederland Schoon en Statiegeld Nederland hebben een aantal korte termijnacties voorgesteld, waaronder een proef met een mobiele statiegeldmachine en een proef met een compacte inzamelmachine.
 - **Status:** we zijn in gesprek met NL Schoon (bedrijfsleven) en wachten op hun reactie met een concreet voorstel met acties die ze kunnen uitvoeren.

- Hoe zit het met de verkoop van het AEB?

Het is te verwachten dat er met de bespreking van deze brief vragen zullen worden gesteld over de huidige stand van zaken met betrekking tot de verkoop van het AEB. Daar gaat deze brief echter niet over en dit is vooral een zaak van de commissie FKD.

- Kunnen de afvalplannen per stadsdeel worden veranderd?

Het instemmen met of aanpassen van de afvalplannen per stadsdelen is nadrukkelijk niet de bevoegdheid van de raad, maar aan de DB's. De VVD heeft met betrekking tot de afvalplannen wel via wethouder Pels punten meegegeven voor de DB's. Wethouder Pels heeft die opmerkingen doorgegeven en de brief die hierover door de portefeuillehouders van de DB's is opgesteld is onderweg. Het korte antwoord is dat de DB's de opmerkingen hebben gezien en meenemen in de volgende afvalplannen maar dat er aan de huidige afvalplannen niets veranderd.

- Kan er niet meer worden gehandhaafd?

We hebben 36 fte aan toezichthouders die speciaal op bijplaatsingen van afval controleren. Daar komen nog rond de 8 toezichthouders bij die op de fiets de stad zullen controleren.

Het aantal boetes is teruggelopen. Dat komt vooral omdat ook het aantal bijplaatsingen is afgenomen. De stad is op dat gebied dus wat schoner. Daarnaast scheren vaker mensen hun adres van het aval af waardoor toezichthouders het adres niet meer kunnen traceren.

- Wat doet de gemeente extra in de masterplangebieden : Nieuw West, Zuidoost en Noord? De programma's voor deze stadsdelen gaan ook over afval en reiniging. We hebben goed contact met de programma's van de stadsdelen en zorgen dat we ook hier ongelijk investeren, al hebben we daarnaast ook de doelstelling van het schoonniveau dat we voor de hele stad willen behalen.

Vanuit de toeristenbelasting zetten we vanaf 2024 in Noord, Nieuw-West en Zuidoost in elk stadsdeel een extra veegploeg en buurtconciërge in. De recyclepunten in masterplangebieden zijn met dit geld ook op zondag opengesteld.

Goed om te weten

Er is op 5 februari een brief is gestuurd aan wethouder Pels en de commissie DC namens:

- BIZ'zen Stadsdeel Centrum
- KHN Amsterdam
- MKB-Metropool Amsterdam
- Statiegeld Nederland

In de brief wordt aandacht gevraagd voor de urgentie van de statiegeldproblematiek in het centrum. De brief is voor de volledigheid toegevoegd aan deze annotatie.

De volgende punten worden in de brief genoemd:

- veel extra zwerfvuil door het leeghalen en openbreken van prullenbakken;

Annotatie: dit punt herkennen wij.

- door toename van zwerfafval is er ook een toename van het aanbieden van vuilniszakken en grofvuil;

Annotatie: dit punt herkennen wij niet

- veel openstaande en kapotte prullenbakken;

Annotatie: dit punt herkennen wij.

- veel meeuwen en ratten.

Annotatie: dit is een bestaand probleem, dat door de statiegeldproblematiek waarschijnlijk is toegenomen.

Reactie algemeen:

- In de brief worden de wethouder en de commissie gevraagd om verantwoordelijkheid te nemen, en daarvoor passende politieke keuzes te maken.
- We herkennen de problematiek. De verantwoordelijkheid voor de inzameling van statiegeld ligt echter bij de producenten. De gemeente neemt deze verantwoordelijk en regie niet over.
- We zijn als gemeente wel ambtelijk in gesprek met Nederland Schoon en Statiegeld Nederland (vertegenwoordiging van de producenten) om samenwerkingsmogelijkheden te verkennen. Tot nu toe hebben wij nog geen reactie met concrete voorstellen van Nederland Schoon en Statiegeld Nederland ontvangen.

Reactie per punt uit de brief:

Wij pleiten om, in samenwerking met Statiegeld Nederland, te investeren in doneermogelijkheden van de statiegeldblikjes en -flesjes. Inzamelpunten op drukke locaties (fietsenstallingen, stations, toeristische trekpleisters, hotels, rederijen, etc),

- Reactie: In dit verband hebben wij ambtelijk bij Nederland Schoon en Statiegeld Nederland aangegeven dat wij onder voorwaarden bereid om te onderzoeken of we op gemeentelijke locaties inzamel voorzieningen kunnen plaatsen. De regie op het zorgen voor voldoende inzamelpunten op andere (niet gemeentelijke) locaties ligt bij Nederland Schoon en Statiegeld Nederland.

het plaatsen van doneerringen op alle prullenbakken en het plaatsen van specifieke doneerpalen in het centrum zijn concrete zaken die bijdragen tot een oplossing.

- Reactie op plaatsen doneerrekken op alle prullenbakken: er loopt een proef met doneerrekken. Eerste bevindingen: het is niet de oplossing; bakken worden nog steeds op grote schaal opengemaakt.
- Reactie op plaatsen van specifieke doneerpalen in het centrum: Statiegeld flesje en blikjes horen teruggebracht te worden naar de verkooppunten. Ondernemers dragen de verantwoordelijkheid voor een volwaardig in pandig inzamelsysteem waarmee de openbare ruimte niet wordt belast.

Een sociaal project starten waarin mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (het Koffiehuis, Leger des Heils) flesjes en blikjes verzamelen die in de openbare ruimte terecht zijn gekomen is een mooie kans.

- Reactie: onderzoek loopt: update volgt in voorjaarsbrief Een schonere en duurzame stad.

Publiekscampagnes helpen gedragsverandering tot stand te brengen.

- Reactie: eens, maakt onderdeel uit van de gesprekken met Nederland Schoon en Statiegeld Nederland.

Prullenbakken mét een slot zijn niet de oplossing. Deze worden opengebroken met alle gevolgen van dien. Een prullenbak voorzien van een haakje of magneet zodat ze makkelijk open en dicht kunnen en ondernemers en bewoners ze dicht kunnen doen is het onderzoeken waard.

- Reactie: oplossing is zorgen dat er geen/veel minder blikjes en flesjes in de bakken gedaan worden. Daarvoor moeten er snel veel meer in pandige innamepunten komen, ook bij kleine winkels.

NB Prullenbakken met haakjes is niet onderzocht en niet op de staf besproken. Zou een grote en dure operatie zijn om de bakken hierop aan te passen, terwijl ervoor gezorgd moet worden dat de blikjes en flesjes niet in de bakken komen.

Tot slot wordt in de brief verwezen naar financiële middelen die binnen de gemeente aanwezig zijn om de aanpak te financieren. Ook wordt aangegeven dat Statiegeld Nederland graag (financieel) bijdraagt aan constructieve, korte termijn oplossingen.

- Reactie: in het ambtelijk overleg met Nederland Schoon en Statiegeld Nederland is gevraagd of er vanuit de producenten wordt nagedacht om de extra kosten die de gemeente maakt te vergoeden. Hierop is nog geen reactie ontvangen.

Vragen vanuit de raad

CDA

- **Er staat dat de inzet van reinigers vanaf juni hersteld is. Maar dat leidt niet tot betere cijfers. Wat is er precies hersteld vanaf juni?**

Door een rekenfout zijn er in april en mei gemiddeld ongeveer achttien uitzendkrachten per dag te weinig zijn ingezet. Bij de planning vanaf juni is dit hersteld.

NB Toename zwerfafval op straat komt met name door de statiegeldproblematiek en stijgende bezoekersaantallen.

- **Waar staan we nu op het punt van statiegeld? Is dit het eindstadium? Zijn er voldoende collectiepunten in de supermarkten, etc? Graag een meer gedetailleerde project update. Fijn dat de prullenbak adoptanten meegenomen worden als mogelijkheid.**

Nee, dit is niet het eindstadium. Er belanden nog veel te veel blikjes en flesjes in publieke afvalbakken. Er moeten daarom snel veel meer plekken komen waar flesjes en blikjes ingeleverd kunnen worden voor statiegeld.

Verantwoordelijkheid voor de inzameling van flesjes en blikjes ligt bij de producenten ervan, maar die zijn hier nog niet in geslaagd. Het gaat nog een tijd duren voor het inzameldoel (90%) bereikt is. Dit is waarschijnlijk op z'n vroegst op 1 januari 2026 (zie [Inzamelingsdoel statiegeld pas in 2026 gehaald' \(nos.nl\)](#), [Verpakkingsbranche wacht boete als het de inzamelnorm voor flesjes niet haalt \(nos.nl\)](#))

- We roepen producenten en winkeliers daarom dringend op om hun verantwoordelijkheid te nemen en te zorgen voor een volwaardig (in pandig) inzamelsysteem waarmee de openbare ruimte niet wordt belast.
 - Om dit kracht bij te zetten pleiten we bij de Rijksoverheid voor een innameplicht die inhoudt dat als je blikjes verkoopt, je ze ook moet innemen voor statiegeld. Nu zijn alleen grote winkels verplicht in te nemen.
 - Zie verder onderstaande statusupdate van de statiegeldaanpak:
6. **Maatregel:** We onderzoeken met verzamelaars en maatschappelijke organisaties hoe we verzamelaars kunnen verleiden om de openbare ruimte schoon achter te laten. (Hangt samen met motie prullenbakkenadoptanten.)
 - **Status:** onderzoek loopt: update volgt in voorjaarsbrief *Een schonere en duurzame stad*.
 7. **Maatregel:** We zetten sinds augustus 2023 in alle stadsdelen een extra duo van reinigers met voertuig in.
 - **Status:** inzet loopt en we continueren inzet zolang het nodig is.
 8. **Maatregel:** We roepen lokale ondernemers nogmaals op om 25 meter rondom hun bedrijf, de straat schoon te houden en zwerfafval te verwijderen. En we roepen Nederland Schoon en Statiegeld Nederland op deze oproep te ondersteunen met een communicatiecampagne. Ook onderzoeken we of we extra capaciteit kunnen vrijmaken om de 25-meter-verplichting te handhaven.
 - **Status:** we zijn in gesprek met NL Schoon (bedrijfsleven) en wachten op reactie van NL Schoon met acties die ze kunnen uitvoeren.
 9. **Proef:** De proef met doneerrekken in het centrum is, na het vervangen van de sloten van de prullenbakken, gecontinueerd. Daarnaast is de proef verbreed naar plekken in West, Nieuw-West en Zuid waarbij ook aangepaste communicatie wordt getest.

- **Status:** proef loopt. Eerste bevindingen: het is niet de oplossing; bakken worden nog steeds op grote schaal opengemaakt. Resultaten worden met de raad gedeeld in voorjaarsbrief *Een schonere en duurzame stad*.
- 10. **Proef:** Nederland Schoon en Statiegeld Nederland hebben een aantal korte termijnacties voorgesteld, waaronder een proef met een mobiele statiegeldmachine en een proef met een compacte inzamelmachine.
 - **Status:** we zijn in gesprek met NL Schoon (bedrijfsleven) en wachten op hun reactie met een concreet voorstel met acties die ze kunnen uitvoeren.
- **Klopt toch dat de resultaten sinds juni (nadat de inzet door de rekenfout hersteld was) helemaal niet veel beter worden? het aantal klachten blijft toch enorm veel hoger dan het jaar hiervoor?**

Dit komt omdat de belangrijkste oorzaken van de toename van het zwerfvuil op straat het mooie weer en de statiegeldproblematiek waren. Dat er te weinig uitzendkrachten zijn ingezet had een beperkt effect.

- **Zita heeft eerder toegezegd om in wijken waar afval in vuilniszakken aangeboden wordt, een brief te sturen aan de bewoners om hen erop te wijzen dat vuil pas 's morgens op straat gezet mag worden. ik heb geen brief gezien. wanneer en waar is deze gestuurd?**

We zien afbreukrisico's bij het communiceren van de huidige afvalregels zónder nieuw perspectief. We hebben gekeken naar verschillende manieren om dit probleem, dat we uiteraard ook zien, aan te pakken. Op dit moment is een memo voor de wethouder over dit onderwerp met eventuele communicatieuitingen in voorbereiding. Memo krijgt wh deze maand. Hierin onder andere aandacht voor dat de aanbiedtijden (06.00-07.30) ook niet handig zijn voor bewoners. Toegezegde brief kan alsnog worden verstuurd maar inschatting vanuit communicatie was dat dit meer agressie oproept dan iets bijdraagt aan de oplossing van het probleem.

In diverse campagnes voor ondernemers is de afgelopen tijd wel extra aandacht besteed aan de regels die gelden voor het aanbieden van afval (in zakken).

In straten waar het niet goed gaat me het volgens de regels aanbieden van afval in zakken passen we wel al interventies toe, inclusief brieven met geldende regels (bijvoorbeeld op de Nieuwendijk, Fokke Simonszstraat en de Marnixstraat).

Een paar voorbeelden van interventies:

- Handhavingsactie op de Nieuwendijk, waarbij het doel vooral was om mensen de regels uit te leggen en te motiveren om zich er aan te houden ipv boetes uitdelen
- Brief op de Fokke Simonszstraat over de afvalregels

In maart start ook de woon/winkelcampagne. In het Centrum wordt dat gedaan in Leidsestraat/Koningsplein. Daar ligt echt de nadruk op het samen (zowel ondernemers als bewoners) de straat schoonhouden, door zich aan de regels te houden.

Zodra de wethouder de verschillende opties zijn voorgelegd, zal de raad hier ook over worden geïnformeerd.

- **Eerder bleek dat reiniging / afval ophalen sinds invoering statiegeld +20% kosten heeft. Wat is dat getal nu, nu we weer wat maanden verder gaan? En om welk bedrag**

gaat dit? Hoeveel euro inzet kost dit in deze straten? (ik snap dat de totale kosten niet stijgen omdat het ergens anders vanaf moet)

De vraag ging destijds over de plekken in het centrum waar geen ondergrondse afvalcontainers zijn en het vuilniszakken in zakken op straat wordt aanbeden voor de ophaaldienst. Deze werden opengesneden om er statiegeld uit te halen. Antwoord was toen:

Inschatting is dat het ongeveer 20% meer tijd vergt om straten met geopende vuilniszakken te reinigen. Er zijn geen extra middelen beschikbaar, dus de inzet gaat ten koste van ander werk. De hoeveelheid extra zwerfvuil die dit oplevert wordt niet geregistreerd.

Inmiddels komt het wat minder voor de vuilniszakken worden opengesneden. Mogelijk komt dit omdat na de beginfase bleek dat er weinig statiegeld in de zakken zat of omdat er de laatste tijd minder statiegeld in de zakken zit. Het levert nog wel wat extra werk op, maar hoeveel wordt niet geregistreerd.

- **Destijds werd statiegeld dat wij ophaalden (in vuilniszakken, etc) verbrand. Is dat nog steeds zo of is er in de nascheiding meer mogelijk?**

De statiegeldregeling is bedoeld voor consumenten. Voor het reinigen van straten en legen van de afvalbakken worden verpakkingen waar statiegeld op zit niet apart te scheiden want dat is niet realistisch (te kostbaar), we krijgen vanaf dit jaar wel een vergoeding vanuit de producten voor o.a. dit afval via de Single used plastic (SUP) middelen. Voor huishoudelijk afval worden verpakkingen waar statiegeld op wel apart gescheiden door de scheidingsinstallatie. Die stroom wordt zodoende gerecycled waarvoor we een vergoeding voor ontvangen vanuit Nedvang.

- **"We roepen lokale ondernemers nogmaals op om 25 meter rondom hun bedrijf, de straat schoon te houden en zwerfafval te verwijderen" → wat is de status van de 25m regel? Het is toch gewoon een lokale 'wet' waar mensen zich aan moeten houden? Is 'oproepen' dan wel het juiste middel? Je moet mensen toch gewoon wijzen op hun wettelijke plicht en desnoods boetes uitdelen?**

We hadden het misschien beter oproepen kunnen noemen inderdaad.

De 25 meter regel staat inderdaad in een verordening (Afvalstoffenverordening). De 25 meterregel houdt in dat ondernemers verplicht zijn om in een straal van 25 meter rondom hun bedrijf de openbare ruimte schoon te houden van vervuiling veroorzaakt door producten afkomstig van hun onderneming.

Het college is het ermee eens dat het naast een 'oproep' belangrijk is om ondernemers aan te spreken als ze zich niet aan de regels houden, of handhavend op te treden als dat nodig is. Gezien de huidige arbeidsmarkt is het echter niet gemakkelijk om meer handhavingscapaciteit te realiseren. Meer prioriteit geven aan afvaloverlast gaat ten koste van andere prioriteiten zoals het handhaven op parkeren, overlast personen of zomerrecreatie. Toezicht en Handhaving maakt met de stadsdelen elk kwartaal afspraken over de zo effectief mogelijke inzet van de beperkte capaciteit van toezicht en handhaving. Afval is hierbij één van de stedelijke prioriteiten (zoals ook benoemd in het Actieplan Handhaving Openbare Ruimte).

- **Klopt het dat we deze nog niet hebben: Vanaf 1 januari 2023 geldt de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de opruimkosten voor zwerfafval. Dit betekent dat producenten van producten die veel terugkomen in het zwerfafval gaan meebetalen aan de opruimkosten die gemeenten maken. De extra middelen ontvangen wij vanaf 2024 via de Single use plastics zwerfafvalvergoeding (SUP). In de**

winter ontvangt u een bestedingsvoorstel van de SUP-middelen als voorschot op de voorjaarsnota 2024.

Dit klopt. Dit laat iets langer op zich wachten. We verwachten binnenkort met een brief te komen. Daarbij zal het meerjarig voorstel voor de sup-middelen bij de VJN worden behandeld.

- **Paar jaar terug speelde het idee om de 'schillenboer' weer in te voeren in de stad, mn in wijken waar gescheiden collectie niet mogelijk is. Ik kan het niet meer terugvinden in mijn archief. Waarom kon dat ook al weer niet?**

Dit is een erg kostbare manier van inzamelen en is daarom in gemeentes waar hier mee is geëxperimenteerd weer stop gezet. Wel doen we dit eigenlijk met de pilot in de 9 straatjes. Daar kunnen mensen hun afval (ook GFT-afval) aanmelden en dit wordt dan opgehaald en gescheiden verwerkt.

- **Hoe gaat het met motie 'heel Amsterdam helpt om de stad schoon te maken'. Ik herinner me dat we bakzeil haalden bij de begroting maar dat Zita ergens nog kansen zag, bijvoorbeeld bij onderbesteding. Kunnen we richting voorjaarsnota nog wat doen hiermee?**

Structurele financiering van de uitvoering van de motie wordt bij de VJN meegenomen bij de besluitvorming over de besteding van de sup-gelden (niet uit onderbesteding).

- **Mag ik de middelen / kanalen hiervoor zien en een update hoe dit loopt: 'Vanaf het najaar 2023 komt er een wervingscampagne voor containeradoptanten. De hoofdboodschap is dat de gemeente Amsterdam samen met haar bewoners de stad schoner krijgt.'**

AT5 Informeert

Van maandag 20 tot en met zondag 26 november was adoptant ^{5.1.2.e} 5.1, 2, e te zien in een uitzending van Amsterdam Informeert op AT5:

<https://www.at5.nl/artikelen/223832/roy-adopteerde-een-afvalcontainer-ik-word-blij-van-een-schone-omgeving>

Stickers op vuilniswagen

Er komen stickers op vuilniswagens om adoptanten te werven. De sticker ziet er zo uit:

Gemeente
Amsterdam

Adopteer ook een afvalcontainer

En help mee uw straat schoon te houden

amsterdam.nl/containeradopteren

- **Content**

In de nieuwsbrief voor adoptanten hebben we een bericht geplaatst en adoptanten gevraagd of ze nog andere mensen kennen die adoptant willen worden. Nieuwe adoptanten komen namelijk vaak via een huidige adoptant in aanraking met de mogelijkheid om een container te adopteren.

We zijn altijd op zoek naar nieuwe containeradoptanten

We hebben al veel enthousiaste en betrokken bewoners die een container geadopteerd hebben. Bedankt dat u ons helpt! Door uw inzet zien we dat de omgeving van uw container schoon blijft. Er zijn nog genoeg containers die ook geadopteerd kunnen worden. De komende tijd gaan we een campagne voeren om bewoners te enthousiasmeren ook een container te adopteren.

Adoptant Roy Carter is het gezicht van de campagne. Hij zal onder andere te zien zijn op een sticker die we op de vuilniswagens plakken. Ook is hij te zien in een uitzending van Amsterdam Informeert op AT5. De uitzending is van maandag 4 december tot en met zondag 10 december. De week erna is de herhaling.

- In de Krant Amsterdam editie West komt een interview met een containeradoptant en een wervingstekstje
- Ook zijn we in gesprek met de centrale redactie van de gemeente Amsterdam. Als de vuilniswagens met stickers rijden dan willen we een oproep plaatsen via de kanalen van de gemeente.

GroenLinks

GroenLinks heeft geen ingewikkelde vragen, voor de annotatie is het wel fijn om op te nemen dat Jenneke van Pijpen zal focussen op zwerfvuil en de aanpak van reiniging. Ze vraagt zich af of daar niet een keer fundamenteel naar gekeken wordt, ook de organisatie en hoe we het nu geregeld hebben. Verder zal ze niet al te veel met eigen voorstellen komen omwille van het burgerberaad.

- Het college heeft de ambitie om de stad structureel schoner te krijgen. Daarvoor is een breed pakket aan maatregelen nodig op gebied van Afvalpreventie, Participatie en medebeheer, Afval en reiniging en Handhaving. De structurele financiering hiervoor nemen we mee bij de besluitvorming over de VJN.

VVD

- **onderzoek meer locaties statiegeldautomaten, en verplichten statiegeldinzamelpunten bij grote evenementen**

De verantwoordelijkheid en regie op het zorgen voor voldoende inzamelpunten ligt bij het bedrijfsleven (Statiegeld Nederland). Zij moeten zorgen voor veel meer in pandige inzamelpunten. Wij pleiten in dit verband voor een *Innameplicht blikjes en flesjes als je die verkoopt*.

Het college is geen voorstander van het verplichten van statiegeldinzamelpunten bij grote evenementen. Als het bedrijfsleven de inzameling van statiegeld flesjes en blikjes wil organiseren tijdens grote evenementen is het college bereid mee te denken om inzamelpunten in de openbare ruimte mogelijk te maken. Mits deze passen binnen de regelgeving op gebied van bijvoorbeeld reclame.

- **diverse inzamelaars halen nu afval op in binnenstad, kan dit efficiënter? OpenWaste is initiatief in andere steden zoals Rotterdam die dit bundelt, dit onderzoeken**

Bij white labelling werken de commerciële inzamelaars samen. Alle afvalcontracten worden dan ingezameld met één wagen en achteraf worden de verschillende contracten onderling verrekend. Op deze manier rijdt er één wagen de stad in voor een specifieke afvalstroom in plaats van meerdere auto's.

Landelijk zijn er twee initiatieven voor white labelling: OpenWaste (o.a. van Remondis) en Green Collective (o.a. van Prezzero/Renew/BAC) .

In Amsterdam is Green Collective al actief op o.a. de Haarlemmerstraat. Dit gaan we verder uitbreiden in het centrum en binnen de ring. De dienstverlening van Green Collective gaat in 2024 alle contracten voor restafval binnen de ring als collectief inzamelen. In 2025 volgen de andere grote afvalstromen: glas en papier.

- **samenwerking met ondernemers binnenstad, kunnen ze meegenomen worden in evaluatie doneerringen pilot**

Ja, dat kan. We zullen hiervoor contact zoeken met de BIZ uit het gebied waar de proef is uitgevoerd.

PvdA

- **Over grof, of er al meer informatie is over de aanpak en inzameling.**

De RIB 'Maatregelen tegengaan misbruik inzamelvoorzieningen door bedrijven en (bedrijfsmatige) grofdumping' (die bij de mededelingen is genoemd) komt eraan, daar staat hier meer informatie over.

- **En over het melden of, en welke maatregelen er genomen worden om bekendheid op dit onderwerp te vergroten. Ik zie dat er minder meldingen zijn gedaan, maar in de CROW - scores zie ik dat de staat van het zwerfafval grof is gedaald. Ik ben benieuwd hoe dit in verhouding met elkaar staat.**

Zwerfafval heeft betrekking op reiniging. Daar zijn het afgelopen jaar niet minder meldingen gedaan, maar juist meer. Dit strookt dus met lagere CROW-scores.

D66

Wanneer kunnen we het afvalpreventieplan, het bestedingsvoorstel van de SUP-middelen, de maatregelen om de overlast door grof afval tegen te gaan en de tussenrapportage van de pilot '9 straatjes' verwachten?

Ik realiseer me dat dit een wat technische vraag is, maar omdat er "zoveel" aankondigingen gedaan zijn van plannen, bestedingsvoorstellen, maatregelen en evaluaties die, volgens mij, nog niet geleverd zijn, wil ik de vraag morgen toch in de commissie stellen.

- Begrotingsvoorstel SUP en afvalpreventieplan komen bij VJN
- Maatregelen grof komen bij eerdergenoemde RIB 'Maatregelen tegengaan misbruik inzamelvoorzieningen door bedrijven en (bedrijfsmatige) grofdumping'
- Pilot 9 straatjes staat iets over resultaten in deze brief (daar is de toezegging dus ook mee afgedaan eigenlijk), in volgende brief komt nieuwe stavaza, besluitvorming over vervolg volgt naar verwachting eind dit jaar.